

D · N
14/8 1959

Kring Little Rock

Än en gång går namnet Little Rock över världen som en symbol för rasfördomar och rasförtryck i de amerikanska sydstaterna. En vit pöbel demonstrerar mot att segregationen mellan raserna upphävs och förföljer de negerungdomar som fått rätt att gå i samma läroverk som vita. Men det finns en avgörande skillnad mellan händelserna nu och vad som skedde vid höstterminens början för två år sedan. År 1957 hindrade Little Rocks polis enligt statsguvernören Faubus' beslut de svarta ungdomarna att besöka den vita skolan, och det blev nödvändigt för president Eisenhower att sända ett unionellt regemente till staden för att säkra negernas rätt; i år är det stadens egen polis som sörjer för ordningens upprätthållande och desegregationens genomförande. Little Rock är ett extremt fall, och dock är det som här hänt karaktäristiskt för utvecklingen i stort. Det går framåt i fråga om tillämpningen av högsta domstolens utslag om segregationens undanröjande i skolorna, men det går oerhört sakta framåt.

Southern School News, den ovärderliga källan för uppgifter på detta område, gav i majnumret en översikt av desegregationens fortskridande under femårsperioden efter domstolsutslaget 1954. Då detta utslag fälldes var segregation i skolorna fastställd i sjutton stater. I omkring hälften av dessa stater har generellt eller i en del skoldistrikt blandade skolor införts; i flera stater i den djupa Södern — såsom Alabama, Georgia, Louisiana, Mississippi och Syd-Carolina — har däremot ingen enda skola desegregerats. Av omkring 3 000 starkt rasblandade distrikt har ännu blott 800 genomfört likställighet mellan raserna; endast 140 000 negerbarn av nära tre miljoner går i de sjutton stater det gäller tillsammans med vita barn i skolorna. Uppgifterna understryker det välkända förhållandet att samundervisning huvudsakligen kommit till stånd i områden med relativt liten negerbefolkning.

Staterna i Södern söker till stor del genom egenartade lagar trygga segregationens bestånd så länge som möjligt. Så stadgar man att skolorna skall stängas, om unionella myndigheter kräver integration, och man söker genom invecklade bestämmelser framtvunga särskiljande av vita och svarta utan att direkt föreskriva en uppdelning i raser. I varje sådant fall måste de som kräver en ändring gå till unionsdomstolarna för att få den statliga eller kommunala föreskriften förklarad ogiltig. En enorm processverksamhet med en gyllene tid för på frågan specialiserade advokater har därmed börjat. Under senaste tiden har unionella domstolar underkänt en rad lagar, som går ut på att vederbörande stat hellre skall slopa det offentliga skolväsendet än genomföra likställighet, och desegregation har beordrats inom ett stort antal skoldistrikt, bland annat i en av den djupa Södens största städer, Atlanta, Georgia. Men i många skoldistrikt vågar ingen klaga, och frågan kommer därför inte fram till de unionella domstolarna. I staten Missis-

sippi har ingen enda negerfamilj djärvt begära tillträde för sina barn till vita skolor. Om inte föreningen för främjande av de färgades välfärd (NAACP) eggade till rättegångar och betalade kostnaderna för dem, skulle säkerligen segregationen förbli orubbad i större delen av Södern.

Många tecken tyder likväl på att den ytterligt starka reaktionen bland Söderns vita mot 1954 års domstolsutslag kulminerat och tenderar att försvagas. I senaste häftet av Harpers Magazine söker en lärare i Atlanta, Paul Zinn, visa att den vita befolkningen i Sydstaterna börjar resignera inför likställighetskravet. Man har förstått att unionsdomstolarna menar allvar med saken, och man har insett det orimliga i att avskaffa det offentliga skolväsendet för att hindra integrationen. Segregationen kostar på alla områden pengar; företagare och affärsmän finner att vita och svarta kan arbeta tillsammans i en fabrik och tvingas att anställa svarta arbetare genom att unionsmyndigheterna, då det gäller beställningar för unionens räkning, kräver likställighet mellan raserna i det företag som anlitas. De vita politikerna måste ta hänsyn till det växande antal negerväljare som uppstått genom domstolsutslag om medborgerlig likställighet. Det är därför sannolikt att motståndet mot integration i skolorna småningom skall brytas, även om just på denna punkt samman-

förandet av raserna innebär en revolution i tänkesätt och vanor. Men säkerligen dröjer det många år innan denna väldiga omvandling är genomförd.